

ประโยค ป.ธ.๔
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔

๑. วินโย นาม อนาคติยาคาริยวเสน ทูวิโร ๑ ตตถ อนาคติยวินโย สตตปาตตติกขนุธานัน อนาคติยชชนัน ๑ โส อสงกิเลสปาชชนเนน อาจารย์คุณวตถาปนเนน จ สุตติกขิตโต อภยโลกहितสุชาวหนโต มงคลัน ๑ เอตถ จ อนาคติยวินโย สตตปาตตติกขนุธานัน อนาคติยชชนนุติ อุกกภูจปริจเจทวเสน วุตตัม ๑ ตสฺมา สตตสฺปิ อาปตตติกขนุเชสุ โย โย เยน อชฺฌาปนโน โหติ โส โส เตน วุจฺจานเทสนาหิ ปฏิกาตพุโพเยว ๑ อชฺฌาปนนาปิ หิ อาปตตติกขนุชา วุจฺจิตา วา เทลิตา วา อนาคติยไยน กโรนุติเยว ๑ เตน อริยฺยลิกฺขาปทวณฺณนายํ วุตตัม สคฺคโมกฺขานัน อนาคติยไยน กโรนุติเต อนาคติยิกา ๑ เต กมฺมกฺกิเลสวิปากอุปวาทอาณาวีตติกมวเสน ปญจวิธา ๑ ตตถา ปญจานนุตริยธมฺมา กมฺมนุตริยิกา นาม ๑ ตถา ภิกฺขุณีทิสกมฺมํ ๑ ตํ ปน โมกฺขสฺเสว อนาคติยไยน กโรติ น สคฺคสฺส ๑ นียตมิจฺฉาทิฏฺฐิธมฺมา กิเลสอนุตริยิกา นาม ๑ ปญทกตริจฺฉานคตอุภาโตพยุญชนกานัน ปฏิสนฺธิธมฺมา

วิปากอนุตริยิกา นาม ๑ อริยฺยปวาทา อุปวาทอนุตริยิกา นาม ๑ เต ปน ยาว อริเย น ชมาเปนุติ ตาวเทว น ตโต ปริ ๑ สญฺจิจฺจ อาปนฺนา อาปตติโย อาณาวีตติกมฺมนุตริยิกา นาม ๑ ตาปิ ยาว ภิกฺขุภาวํ วา ปฏิชานาติ น วุจฺจาติ วา น เทเสติ วา ตาวเทว น ตโต ปริ ๑ (มงฺคลตถทีปนียา ปฐฺโม ภาโค ข้อ ๑๔๗)

๒. โภติสตุโต ตสฺส อนุกมฺปาย ตํ โอวทหนฺโต สตฺตกนิปาเต คนฺธารชาตเก อิมานิ เทว คาคา อภาสี

โน เจ อสฺส สกา พุทฺธิ	วินโย วา สฺลิกฺขิตโต
วเน อนนฺธมฺหิโสว	จเรยฺย พหุโก ชโน ๑
ยสฺมา จ ปนฺิเชกฺจเจ	อาเจรมฺหิ สฺลิกฺขิตตา

ตสฺมา วินิตฺวินยา ธีรา จรฺนติ สฺสฺมาหิตาติ ๑

ตาสมตฺโต สมนฺ เวเทห อิมสํ สตฺตทานํ สเจ อตฺตโน พุทฺธิ วา ปณฺธิเต โอวาททายเก นิสฺสาย อาจารปฺปณฺณตฺติวินโย วา สฺลิกฺขิตโต น ภเวยฺย ๑ เอวํ สนฺเต ยถา ตินฺลตาทิกฺทเน วเน อนนฺธมฺหิโส โคจฺราโคจฺรํ สาสงฺกนฺิราสงฺกญฺจ จานํ อชานนฺโต วิจฺรติ ตถา ตุมฺหาทิสฺ พหุโก ชโน จเรยฺย ๑ ยสฺมา ปน อิจฺ เอกฺจเจ สกาย พุทฺธิยา วิรฺหิตา สตฺตา อาจฺริยสนฺติเก อาจารปฺปณฺณตฺติยา สฺลิกฺขิตตา ตสฺมา อาจฺริเยหิ อตฺตโน อนฺรุเป วินเย วินิตฺตฺตา วินิตฺวินยา สฺสฺมาหิตา เอกคฺคจิตฺตา หุตฺวา จรฺนตีติ ๑ อิํ ทสฺเสติ อิมินา หิ สตฺเตน คิหิโน หุตฺวา อตฺตโน กุลานฺรุปา ปพฺพชิตฺเตน ปพฺพชฺชานฺรุปา ลิกฺขา ลิกฺขิตพฺพา ๑ คิหิโนปิ หิ อตฺตโน กุลานฺรุเปสุ กสิโครฺกขาทิสฺ สฺลิกฺขิตตา สมนฺนาชีวา หุตฺวา สฺสฺมาหิตา จรฺนติ ปพฺพชิตาปิ ปพฺพชฺชานฺรุเปสุ ปาสาทิกฺเส อภิกฺกนฺตปฺปฏิกฺกนฺตาทิสฺ อธิสฺลอิจฺิตฺตอิปฺปณฺณาลิกฺขาสฺ จ สฺลิกฺขิตตา สฺสฺมาหิตา จรฺนติ ๑ (มงฺคลตฺถทีปนฺิยา ปฐฺโม ภาโค ๒๕๗ - ๒๕๘)

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคอ.เป็นไทย

๑. ชื่อว่า วินัยมี ๒ อย่าง คือ วินัยของบรรพชิตและวินัยของคฤหัสถ์ ฯ ในวินัยทั้ง ๒ อย่างนั้น การไม่ต้องอาบัติ ๗ กอง ชื่อว่า วินัยของบรรพชิต วินัยของบรรพชิตนั้น อันบรรพชิตศึกษาดีแล้ว ด้วยการไม่ต้องความเศร้าหมองและด้วยการยังตนให้ตั้งอยู่ในคุณคือมรรยาท ชื่อว่าเป็นมงคล เพราะนำประโยชน์สุขมาให้ในโลกทั้ง ๒ ฯ ก็ ในคำเหล่านี้ คำว่าการไม่ต้องอาบัติ ๗ กอง ชื่อว่าวินัยของบรรพชิต ข้าพเจ้ากล่าวไว้ด้วยสามารถกำหนดวินัยอย่างอุกฤษฏ์ เพราะฉะนั้น ในอาบัติทั้ง ๗ กอง อาบัติกองใด ๆ เป็นอันภิกษุใดแกเล้งต้องแล้วอาบัติกองนั้น ๆ อันภิกษุนั้นพึงกระทำคืนทีเดียว ด้วยการอยู่กรรมและการแสดงอาบัติ ฯ เพราะว่า กองอาบัติ แม้ที่แกเล้งต้องแล้ว อันภิกษุอยู่กรรมเสียก็ดี แสดงอาบัติเสียก็ดี ย่อมไม่ทำอันตรายได้เลยทีเดียว ฯ ด้วยเหตุนั้น ในอรรถกถาวิสุทธิกขาบท ท่านจึงกล่าวไว้ว่า ธรรมเหล่าใด ย่อมทำอันตรายต่อสวรรค์และพระนิพพาน เพราะเหตุนั้น ธรรมเหล่านั้น ชื่อว่าอันตรายิกธรรม ฯ อันตรายิกธรรมเหล่านั้น มี ๕ อย่าง คือ กรรม กิเลส วิบาก อุปวาหะ และอาณาวีติกกมะ ฯ ในอันตรายิกธรรม ๕ อย่างนั้น ธรรมให้ผลในภพเป็นลำดับ ๕ อย่าง ชื่อว่ากัมมันตรายิกธรรม ฯ ภิกษุนี้ทุสกกรรมก็เหมือนกัน แต่ภิกษุนี้ทุสกกรรมนั้น ทำอันตรายต่อพระนิพพานอย่างเดียว หากทำอันตรายต่อสวรรค์ไม่ ฯ ธรรมคือนิยมิจจาทิฎฐิ ชื่อว่า กิเลสอันตรายิกธรรม ฯ ธรรมคือปฏิสนธิของพวกบัณฑิตจจานและอุภโตพญชุนกะ ชื่อว่าวิปากันตรายิกธรรม ฯ เจตนาเป็นเหตุว่าร้าย พระอริยเจ้าชื่อว่าอุปวาหันทตรายิกธรรม ฯ ก็ อุปวาหันทตรายิกธรรมเหล่านั้นย่อมทำอันตราย ตลอดเวลาที่ผู้ว่าร้ายพระอริยเจ้าทั้งหลายยังไม่ขอมาพระอริยเจ้าเท่านั้น ต่อแต่นั้นไป หากทำอันตรายไม่ ฯ อาบัติทั้งหลายที่ภิกษุแกเล้งต้องแล้ว ชื่อว่าอาณาวีติกกมันตรายิกธรรม ฯ อาบัติแม้เหล่านั้น ก็ ย่อมทำอันตรายตลอดเวลาที่ภิกษุผู้ต้องอาบัตินั้นปฏิบัติยังปฏิญญาความเป็นภิกษุอยู่ก็ดี ยังไม่อยู่กรรมก็ดี ยังไม่แสดงอาบัติเสียก็ดี เท่านั้น ต่อแต่นั้นไป หากทำอันตรายไม่ ฯ

๒. พระโพธิสัตว์ เมื่อจะกล่าวสอนเวทเทดาบสนั้น ด้วยความอนุเคราะห์แก่เวท
 หะผู้สหายนั้น จึงได้กล่าวว่า ๒ คาถาเหล่านี้ ในคัมภारชาตก ในสัตตกนิบาตว่า
 ถ้าความรู้ของตน หรือวินัยที่ศึกษาดีแล้ว ไม่พึงมีไซ้
 ชนเป็นอันมาก จะพึงเที่ยวไป เหมือนกระเบื้องบอด เที่ยวไปในป่า
 ฉะนั้น ก็เพราะคน (สัตว์) บางพวกในโลกนี้ ศึกษาดีแล้วในสำนักอาจารย์
 ฉะนั้นคนเหล่านั้น ผู้มีวินัยอันอาจารย์แนะนำแล้ว จึงเป็นนักปราชญ์
 มีใจอันมั่นคงเที่ยวไปอยู่ ดังนี้ ฯ

ความแห่ง ๒ คาถานั้นว่า สหายเวทหะ ถ้าความรู้ของตนหรือวินัยคืออาจารย์
 บัญญัติที่ศึกษาดีแล้ว เพราะอาศัยบัณฑิตทั้งหลายผู้ให้โอวาท ไม่พึงมีแก่สัตว์เหล่านี้ไซ้
 ฯ เมื่อเป็นอย่างนั้น ชนเป็นอันมากเช่นท่าน ก็จะพึงเที่ยวไปเหมือนกระเบื้องบอด ไม่รู้จักที่
 มีอาหารหรือไม่มีอาหาร และที่มอันตราย หรือไม่มีอันตราย เที่ยวไปในป่าอันเป็นชฎแห่ง
 หญาและเถาว์วัลย์เป็นต้น ฉะนั้น ฯ แต่เพราะสัตว์บางพวกในโลกนี้ เว้นจากความรู้ของตน
 ศึกษาดีแล้วในอาจารย์บัญญัติในสำนักอาจารย์ ฉะนั้น สัตว์เหล่านั้น ชื่อว่ามีวินัยอันอาจารย์
 แนะนำแล้ว เพราะเป็นผู้อันอาจารย์ทั้งหลายแนะนำแล้ว ในวินัยอันสมควรแก่ตน เป็นผู้ม
 ใจมั่นคง คือมีจิตมีอารมณ์เดียว เที่ยวไปอยู่ ฯ พระโพธิสัตว์แสดงข้อความนี้ว่า ก็สัตว์นี้
 ที่ยังเป็นคฤหัสถ์ ควรศึกษาสิกขาอันสมควรแก่ตระกูลของตนที่เป็นบรรพชิต ก็ควรศึกษา
 สิกขาอันสมควรแก่บรรพชา ฯ เพราะว่า แม้คฤหัสถ์ทั้งหลายผู้ศึกษาดี ในกรรม

ทั้งหลายมีกสิกรรมและโครักขกรรมเป็นต้น ซึ่งสมควรแก่ตระกูลของตน เป็นผู้
 มีอาชีพสมบูรณ์แล้ว ชื่อว่า เป็นผู้มใจมั่นคง เที่ยวไปอยู่แม้บรรพชิตทั้งหลายผู้ศึกษาดีใน
 มารยาท มีก้าวไปข้างหน้า และถอยกลับเป็นต้น อันนำมาซึ่งความเลื่อมใส และในอธิศีล
 สิกขา และอธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา ซึ่งสมควรแก่บรรพชา ชื่อว่า เป็นผู้มใจมั่นคง
 เที่ยวไปอยู่ ฯ